

FELSŐ-ZEMPLÉN

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG:

Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő:

Török-utca 220 szám.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérméntelen levelek nem fogadtatnak el.

— Nyilt-ter soronkint 20 kr. —

Hirdetések jutányosan számítottak.

ELŐFIZETESI DÍJ:

Egész évre	4 ft.
Fél évre	2 ft.
Negyed évre	1 ft.

Egyes szám ára 10 kr.

KIADÓHIVATAL:

Hova az előfizetések, hirdetési és nyilvtéri díjak küldendők:

Landesman B. könyvnyomdája.

Tél küszöbén.

Közeledik a zordon tél, az évnek azon szaka, a midőn az emberi társaság szellemének legszebb virága nyílik: a könyörtület. Ekkor legkirívóbb az inség, a legszálnalmasabb a nyomor. Nincs fűjaldalmasabb látvány a didergő, nélkülözö emberről s nem lehet valami szivindítóbb, mint félmeztelen, aszott-képtű, szederjessé vált sápadtságú gyermeket látni zord téli időben. Valóban, kinek e sanyaru állapotok tudatára és láttára meg nem indul a szive, a kit közönyéből ki nem ragad az a gondolat, hogy hány apa és anya ölen esd hiába nem csak száraz kenyéért, de meleg téliruháért is éhező és didergő gyermeke, az nem érdemli meg az ember nevet.

A társadalom jólétnek örvendő egy része igyekszik is meghozni áldozatát arra az igazán szép és magasztos cseletra, hogy enyhítse az inségben levők szenvedését és nyomorát. Nemesak a fő, hanem a vidéki, valamirevaló minden nagyobb városban számtalan módon nyilvánul a jótékonykodás, az emberbaráti könyörtület. Itt is, ott is számos egyesületet látunk működni, mely tömöríti a jószívű embereket, a kik aztán nem százakat, de ezreket gyűjtögetnek jótékonycélokra. Asztaltársaságok és mulatságokat rendezők fáradoznak nemesak a nagyobb városokban, de még vidékeken is egész éven át, hogy ilyenkor a tél küszöbén és folyamán egy-egy kis körben gyakorolhassák a legszebb erények egyikét.

Mint tudjuk, városunkban is kerülnék olyanok, kik túllik telhetőleg igen sokat tesznek, hogy szegényeinket, különösen a fél és teljes árvákat s a munkaképtelen szülők iskolába járó gyermekeit némi ruhasegélyben részesíthessék; de a jótékonykodás eddigi és jelenlegi állapotával — habár elismerjük is a jóakaratot és nemes szándékot — nem lehetünk megelégedve a nagyon

idején valónak találjuk, hogy különösen a maguk hibáján kívüli okok miatt szenvedő s magukkal még jóltehetetlen, iskolába járók és még ennél kisebbek nyomorának hathatósabb enyhítésére felhívjuk azok figyelmét is, kik — habár boldog helyzetben vannak — még ez ideig a valódi emberszeretet nemes oltárán soha és semmivel sem áldoztak.

Az itt, minálunk szokásos segélyezésekről és azok módjáról, kivált ha azt más városokéival vetjük egybe, azt lehet mondani, hogy az nem tud kiemelkedni a közönséges alamizsna osztogatás színvonalából; és pedig azért nem, mert ez alamizsna osztogatás is társadalmunk egy, nemesebben érző és a korrall együtt gondolkodni bíró, a jótékonykodás oltárán áldozó részének nemes megadóztatásával jár; a másik tulnyomó nagy rész, közönyös és könyörtelen marad a saját véréből való vér iránt is, nem igyekszik változtatni és könnyíteni a szegények inségés helyzetén.

Egy szó, mint száz, ki kell mondanunk: társadalmi jótékonykodásunk terjedelme azért nem lehet kielégítő, mert a terhet társadalmunknak csak egy része, még pedig inkább az a része viseli, melynek anyagi ereje csekély a feladat nagyságához képest.

Mi, kik ez alkalommal és ez ügyben felszólalással élünk, azok közé számítjuk magunkat, a kik nem divatos hivalkodásból, hanem emberszeretettel gyakorolják a jó cselekedeteket. Mondhatjuk: ismerjük városunk közönségét. Figyelemmel kísérünk mindent és így azt is, hogy kik hova és mily jótékonyosságot oltárokon áldoznak. A tény, mit látunk, igen szomorú és pedig azért, mert a tapasztalat azt igazolja, hogy ép a kik leginkább tehetnék, aránylag alig vesznek részt a szegények segélyezésében, úgy szólva, kerülik az irgalmasságot kérő oltárok szívet megnyugtató meleg tűzhelyének környékét. Így aztán mi lehetne ter-

mészetesebb, mint az, hogy közönségünknek azon része viseli az önmegadóztatás édes terhének legnagyobb arányát, mely maga is nem ritkán elég keservesen keresi meg a saját és övéinek nélkülözhetetlen szükségeseiket.

Ily módon és terjedelemben gyakorolható jótékonykodás mellett igazi közös forrásból származó jót soha sem tehetünk s megmaradunk mindig a közönséges alamizsna osztogatásnál. Pedig ennél nem szabad megállapodnunk, ha az „emberszeretet” nem csupán az ajkaknak divatos jelszava, hanem érzelm, igaz érzelm a nemes szíveknek.

Városunk az országnak nem a legutolsó városa. Ezt szeretjük is néha és néhol nagy garral hirdetni. Ha azonban városunk szegényügyét tekintjük, s nem igyekszünk más módon s az osztó igazság arányosabban kimérő, mindenkit részesítő eszközeivel oldani meg ez ügyet, tartanunk lehet, hogy e tekintetben a hazai városok között az utolsóelötti helyet sem vindikálhatjuk a magunkénak.

Az árva- és munkaképtelen szülőkkel bíró, iskolába járó szegény gyermekek fölruháztatásánál különösen sokat tehetnének a jobb helyzetben élő családlányok akkor, ha viseltes, de kijavítható vagy átalakítható ruhadarabjaikat nem a potom árat adó zsbivásáron árultatnák, hanem az ily nemes cseletra ajándékoznák. Ily ruhadarabok ajándékozása — mivel az a készpénz kiadást kevesbiten — az illető adományozó részéről ép oly jótétemény volna, mint a készpénzbeli támogatás.

Egy magasabb érzésű nő keblében a honszeretettel egybe van kötve a közszellem, azon erény is, melynél fogva ő, magában értetődően minden női hivatása határai között, emberi közönséges érdekek s nemeszélu intézmények iránti érzést is táplál s azt különös alkalmaknál tettekkel is bizonyítja.

TÁRCZA.**Dalos Ferkó darutolla.**

Jámbor István a legszorgalmasabb halászok egyike volt, ki lélekvesztőjével olyan biztosan haladt a Tiszán, mintha csak gőzhajón ült volna.

Többnyire a vizet járta, az volt foglalkozása, ebből élt, ebből szerezte kevés megtakarított pénzeckéjét s csinos házat, melyben feleségével, a szép Julis asszonnyal lakott, a ki aztán, ha bazar került a gazd'uram a vizről, éppen oly szenvedélyvel esókolgatott, mint amily élvezettel vetette ki hálóját a halak után.

Jámbor, bár nem volt már fiatal, midőn két év előtt a szomszéd falából házához vitte feleségét, de szíve ifju maradt s úgy szerette azt az életteljes, bogárszemű, tüzes ajku menyecskét, mint egy szentet.

Az igaz, hogy szép is volt az asszony, akár csak a földes ur szobájában levő ideálkép, melyet híres piktor festett 500 forintért, s a mi fő, úgy látszott, hogy ő is szerette az urát, mert ámbátor kikapó lány hírében állott férjhezmenetele előtt, most már szó sem férhetett hozzá.

Egyszer mulatságot rendezett a falusi legény-ség, melyre kevés kérelemre Jámbor is elvitte élete párját. Így történt aztán, hogy a menyecske elhomályosította szépségével még a földes uri kis-

asszonyokat is, kik a fiatalság meghívására szintén megjelentek a mulatságon.

Körülte forgolódott, a lányok nagy irigységére, a sok legény, de különösen az első: Dalos Ferkó, az öreg bíró fekete szemű, kondor haju, nyalka bajszu deli fia, a ki csak most került ki haza a katona sorból.

Julis asszony ezzel a legénynyel tánczolt a legszívesebben; látszott a szeméből, de nem is esoda ám az, mert a Ferkó nemesak jó tánczos, hanem hogy ily kifejezéssel éljek: borzasztó szép fiu is volt ám.

Irigyelte, esodálta őt az egész falu apraja nagyja, szépsége és gazdaságáért. Aztán, ami szintén nem utolsó dolog, neki volt a faluban a legszebb darutolla is hetykén félrevágott pörge kalapja mellett. Büszke is volt Ferkó erre a kalap díszére és sokszor mondá, hogy nem adná egy százasért sem: maga lötte egykori viselőjét.

Jámbor halász hagyta az asszonyt, had mullassa ki magát, úgy is keveset jár ki szegény a házból. Aztán nézte nyugodtan s nagy lelkigyönyörűséggel, hogy milyen szépen járja az a Julis a sok tánczot.

De talán nem lett volna olyan nyugodt, ha hallja, miket sug Tarisznýásné asszony szomszédjainak fülébe, talán elfogta volna a harag.

Tarisznýásné ilyen gonosz szavakat beszélt: „Ejh komámasszony, a vér nem válik vízzé, nézze

csak kelmed, milyen közel simul a Jámborné Ferkóhoz, aztán meg milyen hamisan néznek össze. Azt mondom én lelkem, hogy az egyszer égett tapló hamarabb fog tüzet újra!”

Reggelig tartott a táncz, reggelig mulatott a szép Julis, s hogy sokat tánczolt, tanuja volt reá karmazsin piros piczi eszímája, melynek virradóra egészen görbe lett a sarka, pedig vadonat új volt este.

A következő napok aztán úgy folytak Jámbor gazda házában, mint az előbbieik: a gazda halászott, a szép Julis pedig végezte a házi teendőket, sütött, főzött, takarított.

Három négy nap mulva azonban a mulatság utáni héten legény néni a falu javas-asszonya s bõrharangja olyan formát kezdett beszélni, mintha Jámboréknál, míg a gazda távol van, Dalos Ferkó ugyancsak legyeskednék Julis asszony körül.

A hét utolsó napjain pedig az alkonyat táján halásznál induló Jámbornak magának szolt így a vénbánya: „Öcsém uram, kutya van a kertben, most láttam háza felé somfordálni Dalos Ferkót.”

Jámbor gazdával egyet fordult a világ . . . Előbb azt gondolta, hogy hálója rudjával menten leüti a vénboszorkányt, aztán valami nyilalást érzett a szívébe, a gyau nyilamlását s mindjárt beteggá lett, a féltékenység betegsége vett erőt rajta. Nem bántotta a vén asszonyt, szó nélkül fordult meg utjában s indult hazafelé.

Az idegen nyomoruság s az idegen segedelemhiány enyhítése mindig különös szép része volt a valódi magyarnői hivatásnak. Mint tudjuk, magyarnőknek a jótékony cselekedet gyakorolhatása okából városaink csaknem mindenikében női egyesületekké alakultak a segítség nélkül szűkölködők támogatására végett s a testi, lelki, erkölcsi nyomoruság enyhítése tekintetében már föllötte sok jót tettek. Ezt kérjük mi és ezt várják jótékony egyesületeinktől és városunk minden jólelkű, igaz műveltségű, a kor és valódi emberiség szellemét felfogó nőjétől.

Ha ezen, a magokkal jóllehetetlenek érdekében tett kérésünk fogékony szivekre talált, ha mindnyájan egy és közös akaratál sietünk támogatni ama lankadást nem ismerő, nemes szívű polgártársainkat, kik fáradnak azon uton, melyet a még romlatlan lelkű, de sáppadt arcú kicsinyek könyei áztatnak, Isten előtt kedves dolgot cseleksziünk, a nyomor fájó érzetére balzsamot viszünk s nemcsak a szegény ügynek, de a közgazdaság, közegészség és közérkölciségnek s közvetve önön magunknak is használni fogunk.

Ajánljuk ezeket megfontolással most a tél közbőlben mindazoknak, a kik szívűk nemesebb érzelménél fogva érdeklődnek városunk szegényügye s a szegényügyet támogatni hivatott egyesületek nemes céljairánt.

Czifra nyomoruság.

Egy régi, de igaz magyar mondás jut eszembe: „uri pompa, koldus konyha.“ Az eladódott, de mégis rátartó, nagy urat játszó nemességre alkalmazták e mondást. A nemesi czímek és előjogok mi nálunk há! Istennek letűntek, de az a mondás mind inkább létjogosultságot nyer, mind több követője támad.

Vagyonbukott, de nagy uratódó nevűkre büszke magnás ivadékok most is vannak s lesznek is mindig, ezekhez azonban semmi közünk nekünk, kis hivatalnokoknak, a kik a létért való küzdelem harczában testvérek vagyunk, a kik szerény fizetésünkkel tartjuk fenn magunkat.

Né lebegjen tehát a mi szemünk előtt az, hogy társadalmi állásunk megköveteli az urat adást, hanem tartuk inkább be a jó gazda jelszavát: „addig nyújtózkodj, a míg a takaró ér.“

Fájdalom, ma napcság nagyon kevesen tesznek így, sőt ellenkezőleg, nagyon sokan vannak azok, a kik a nagyzás hőbortját úgyze szivesebben koplalnak, csakhogy biborban, bársonyban járhasanak.

Látunk 500—600 forintos kis hivatalnokokat, a kik nyomorult fizetésükkért kora reggeltől késő estig görnyednek íróasztaluk mellett s így nagyon is feltűnnek fogni és jól ösmerik a pénz értékét, mégis elég vakok és erkölcsi kötelességüknek tekintik mindenütt ott lenni, a hol rangjuk, vagyonuk és társadalmi állásuknál fogva sokkal magasabb nívón állók találkoznak.

Mikor lakásához ért, csodálkozva vette észre, hogy a pitvarajtó be van zárva.

„Elment valahova a feleségem,“ — kezdte vizgatalni magát, de azért megszórgotta a kilíneset.

Míntha beszédet hallott volna odabent, majd lépteiket hallott s ablaknyitást.

Újra zörgött, most már erősebben.

— Ki az? — hallatszott a Julis csendő hangja.

— Én vagyok lelkem, galambom.

— Kend gazd'uram? — míntha reszketett volna az asszony szava, — kinyílt az ajtó s a szép Julis állott abban s mentegőzve mondá: „elszundikáltam a homályosságban.“

Jámbor halásznak sehogy sem tetszett az a szundikálás.

— Tán itthon feledett valamit kelmed?

Igen, édes gyöngyvírágom; gyujts csak világot, tán az asztalon hagytam ezüstveretű késemet, szükségem van reá!

Julis asszony gyertyát gyujtott. Amint világos lett a szobában, a halász valamit észre vett az ablak közelében a fildön; szó nélkül vette fel s belső zsebébe rejté. Az asszony el volt foglalva a gyertyával még mindig, nem látta mit csinál az ura.

Jámbor észrevette, hogy felesége arca majd kicsattan a pirtól.

A kishivatalnok csekély fizetése alig elég a betevő falatra és egyszerű ruházkodásra, nem hogy abból konceretekre, balokra s társas estélyekre járjon; legkevesebbé pedig arra, hogy abból ő és családja a párisi divatnak megfelelőleg öltözködjék.

Akik az ésszerű gazdálkodás elvét szem elől tévesztik, azok rendszeren adósságba keverednek. A kis hivatalnok — ha csak protekció útján nem — állásában nehezen halad, igényei ugyanazok vagy még nagyobbak lesznek, kiadásai rendszeren növekednek, mert a család szaporodik s így előbb utóbb azt veszi észre, hogy nyakig uszik az adósságban. A ki fölösmerve a helyzet tarthatatlanságát, tud elég erős lenni és szűkebb körlátok közé szorulva rendezni igyekszik finanziaális ügyeit: még talán — ha idővel is, de — kigázolhat a tönkrejutás hinárából; de a kinek szeméit elvakította a csillogó fény, a kinek a nagyzás vágya természetévé vált: az utóégre is az örvény szélére ér, a honnan az ut vagy a fizikai vagy az erkölcsi halálba vezet. Még boldog az, aki az előbbi választja, mert így árván és nyomorban maradt családja legalább könyörületre számíthat, ellenben ő maga és hozzá tartozói is a megvetés és gunyárgyaivá válnak.

Az utcasarkai büzös koremsa falához támaszkodva egy rongyos ruhájú, pálinkagőzt terjesző csavargó áll.

Réveteg tekintettel bámul maga elé s ha észre vesz minket, összerázkódik, mint egy idegbeteg s támoalgova bár, de eltűnik szemünk elől.

Kiesoda ő?

Barátunk volt régen, de elzúllott, most már nem ösmerjük. Az eltrajza nagyon egyszerű, summi új nincs benne, mindennap hallunk ilyet, még is — megrendít.

Egy kis hivatalban dolgozott, pénztárnok volt. Igényei nagyok, fizetése csekély, kiadásai meghaladták a bevételt s a differenciális gazdálkodás előbb adósságba keverte a fényűző családot, a hitelezők várni és újabb kölcsönöket adni nem akartak, bekövetkezett az — inség. A jó módhoz szokott család nem tudott megbarátkozni a nyomorral, a férjnek sem volt elég lelki erje ahoz, hogy feltűnni vágó nejt az egyszerűségre szoktassa, előbb csak egy pár forintot vett ki a réá bizott öszegből, azon reményben, hogy azt mielőbb visszateheti, a következő hónapban azonban nem hogy a kivett összeget téríthette volna meg, hanem újabb kölcsönt vett ki, mert ő csak kölcsönnek tekintette e kivett összeget, pedig alapjában véve az már sikkasztás volt. És ez így tartott hónapokon át, a míg egy váratlan pénztárvizsgálat ki nem derítette a sikkasztást.

A hűtlen hivatalnokot elfogták, bűnét nem is tagadhatta, az első foku ítéletet meg se felebbezte, bezárták 3 esztendőre.

Rabságának ideje alatt folyton arról álmodozott, ha ő büntetését kitölti és visszanyeri szabad ságát, milyen boldog ember lesz. Dolgozni fog, ha mindjárt 50 kr. napidíjért is, de becsületes ember lesz. Hiszen a ki bűnhődött bűnéért és megtér, azt már vissza fogadjja a társadalom.

Mily keserűen eszlódt!

Feleségét a bánat, a szegény és a nyomor sirba döntötte a míg ő bűnhődött; kis fia, büszkesége, a szomszédjuknak, egy becsületes eszmadának lett tanítványa; kis lányát, a szőke hajú, kék szemű, aranyos kis babát a volt eszlédjük tartogatta. Mikor ezeket meglátta, meghallotta, akkor érte a végső csapás; senki se akart munkát adni, mindenki félt a sikkasztótól.

— Ejnye, de piros az arczod, édes párom! — mondá nagy nyugodtan.

— Nagy forrószágom van, lelkem uram.

— Gyere velem édes feleségem a Tiszára, ott hívös szél fúdjogál, jót fog tenni neked.

— Jó lesz biz az! — egyezett bele Julis ura kívánságába s egyben esinos kis kendő köztött fejére.

Olyan szép volt, mint egy angyal.

— Meg van már a késem is, mehetünk, — szólt a halász.

Elérték a Tisza partig, ott volt kikötve a lélekvesztő.

— Ülj be édes feleségem, — szólt Jámbor, de olyan bajlőslatu volt a hangja.

Az asszony beült, utánna a halász, aki biztos kézzel hajította a lélekvesztőt; mikor azonban a víz közepére érték, hol a legmélyebb a folyó, Jámbor kikelt arczal ugrott a csónak legelezjére s elkezdte azt himbálni ide-oda.

Egy sikoltás hangzott a homályban az ezüst folyó közepéről, míntha Julis asszony sikoltott volna, aztán esend lett. — — —

Másnap, jóval a falu alatt, két holttestet fogtak ki a vízből: a Jámbor Istvánét és felesége testét. Előbbinek rövid zokéje belső zsebében egy darutollat találtak: a Dalos Ferkó darutollat.

Éhen, szomjan barangolt naphosszat. Hajdani jóbarátai megtagadták, nem ösmerték, nem hogy segítséget nyujtottak volna neki.

A kik együtt mulattak vele azelőtt s talán képzelték, hogy a szerény fizetű hivatálnok tehetségén felül költsézik és így sejtellemmel bírtak a bekövetkezendőkről, ergo csak-né részesei, büntársai voltak: most hidegen haladtak el mellette, az utcasarkai büzös koremsa falához támaszkodva álló elzúllott, szerencsétlen emberben csak egy ösmeretlen, kétes ekszisztenciát, egy csavargót láttak.

Ez a történet nagyon elcsépelet, olyan mindennapi és mégis mennyire — megrendítő.

Magamfajta emberek, szerény fizetű kis hivatalnokok, társítok be a jó gazda mondását: „addig nyújtózkodj, a míg a takaró ér,“ kerüljétek a „czifra nyomoruságot.“

Levelezés.

Stropló, 1897. okt. hó.

Tekintetes szerkesztő úr!

Az összes levelezőkhöz — tehát én hozzám is — intézett szerkesztői dorgatórium-számiba jövő üzenet, mondhatom, hogy sok gondot és egy álmatlan éjszakát okozott nekem. Akár miként iparkodtam is gondolataim menetet másfelé terelni, mindög ott zudolt a filembe a szerkesztő dörgő szava: „hallgatással lapot esínálni nem lehet.“ — De hát édes jó Istenem, mit is írjon egy szegény falusi tudósító, ha nem történi körüllött semmi olyan, ami lapba való volna. Előtt még csak kikerült egy-egy tüzeset tudósítás, de amióta a mostani eszlend őrsvezetőt a balvéget ide hozta, hát neadj Isten, hogy egy kis kivilágitáshoz is hozzájutna az elkeseredett és már sarokba szorított tudósító.

Csekély belügynek nevezi a szerkesztő úr ezt a valóban kényes ügyet? Hiszen tessék csak elgondolni, hogy amint nem lehet légből várat építeni, éppen ugy nem lehet hasból (műszo) tudósítást gyártani.

Pedig hát tisztségetml sem akarnék megválni már csak azért sem, mert miután Zemplén vármegye jóvoltából az utóbbi időben borkóstoló bizottsági taggá neveztettem ki, éppen a 12 ik tiszteletbeli tisztséget viselem, most már röviden ki mondva, egy kerek tuezatot tesz ki. Már pedig a tuezatot nem akarnám megcsontítani az ország összes fortuna részvényeiért sem.

Igen ám, de a szerkesztő ur nem akarván hetekig várni és kegyelmet nem ismerő szavaiva határozottan kimondja, hogy az értesítés még a héten bent legyen, mert különben fel is ut, meg le is ut, stb. Most már belátam tehát, hogy vagy tudósítást kell okvetlenül szerezniem, vagy pedig a tuezat tisztségéből egyet ki kell hogy ereszszek. De már ezt nem teszem, gondolám magamban, hanem hát inkább hozzáfogok házalni és majd csak kerítke legalább egy nyularknyi hircskét a mi kegyetlen szerkesztőnknek.

Az álmatlanul töltött éjszaka után verőfényes vasárnapra virradtam, melynek délutánján a véletlen a tollam hegyére adta közleményem anyagát, mely ekképen hangzik:

„Hogyan készülnek elő tőjtaink amerikai utjokra?“

A mi vidékünkön az a szokás, hogy ha a kívándorló az utazáshoz megkivántató pénzt már előteremtette, összehívja a közelebbi atyafiságot és ugy, ahogy megtartja a bucsu lakomat.

Rendszeren egy egy faluból többen szoktak utra kelni, de ha mégis nem kerülne ki egy községből a karaván, akkor a szomszéd községekből szedődnek össze.

A bucsulakoma után töbnyire a falu aprajagyja ki szokta kísérni a falu végeig az utazókat, itt aztán az elválás gyakran felette érzékeny és hosszantartó szokott lenni.

A faluvégi ker-sztől mindannyian letérdelve imádkoznak, s fohászukban a távozó számára szerencsés utért eszedznek a Mindenhatóhoz.

Majd szekérre ül a karaván és behajtanak a járás székhelyére: Sztróplóra.

Itt aztán megkezdődnek a civilizáció tanai által megkövetelt alampunkálatok. Először is egy szűesmester, a ki szabad idejében a mükedvelői borbély szerepet szokta játszani, katonásan, rövidre megnyírja a leendő amerikai honpolgárokat, s aztán mennek az ősrész boltha, ahol vászon, vagy durva daróc ruhájukat valódi uraságoctól

levetett modern ruhával, booskorukat ezügos cipővel, kakas-tollas pörge kalapjukat pedig magastejű kalappal cserélik fel.

Ezen műtétet azért nem hajtják végre falujukban, mert nem akarják magukat a falu gunyjának kitenni, most is, amielőtt e hirtelen változást végrehajtanák, előzőleg erősen „beszeszelenek“, ami aztán meghozza a bátorságot is számukra.

A kivándorlottak egy része a saját személynélre szóló, más része egyik másik atyafiától Amerikából visszaküldött utlevéllel kelnek utra, de nem ritkán, minden utlevél nélkül is kimennek. Pénzt magukkal rendezés csak annyit visznek, amennyire Bécsig van szükségük, innen aztán táviratilag kérik az utiköltséget. Vezetőjük jobban olyanok, akik már több ízben voltak az újvilág igéret földjén.

A kivándorlottak tulnyomó részének odaát ássák meg a sírjokat, de a ki csal. teheti, mégis visszatér az áldott jó magyar hazába, mert a honvágy által gyötörtnek elvégre is jobban esik a saját hazájában a száraz kenyér is, mint az idegenben a legfinomabb pecsénye.

De meg, aki a magyar folyó vizét issza, vagyis annak a szive is ide vissza.

Felső-Zempléni.

Vegyes hírek.

— **Roskovics János** kir. járásbíránk, autonómiai képviselő, a hercegeprimás által összehívott első autonómiai gyűlésre Budapestre utazik.

— **Hercegi látogatás.** Ratibor herceg, volt budapesti német főkonzul, jelenleg weimari követ, nevével szül. D'Orsay grófnővel, mint vendégek, özv. gróf Sztaray Antalhoz érkeztek, hol néhány napot fognak tölteni.

— **Képviselei látogatás.** Mint értesülünk, a nagymihályi választókerület országos képviselője: gróf Vay Ernő városunkban időzött.

— **Vásár.** Városunkban az országos öszi vásár e hó 25-én volt. A kedvező idő következtében a környékbeli lakosság feltűnő nagy számban sereglett be és oly nagy volt az élénkség, a milyenre rég nem emlékeznek. A baromvásáron a lovak igen jó, míg a szarvasmarhák közepes árban kelttek el. Az iparosok is meg vannak aránylag elégedve a vásár eredményével.

— **A málezai fürdő** részvényesei folyó hó 24-én délután, a málezai casino helyiségében Stépán Gábor elnöklése alatt gyűlést tartottak, amelynél lapunk most számában jelzett tárgyait kivül, Weinberger Zsigmond falkusi fakeskedőnek kérénye is tárgyalás alá került, melyben Weinberger a fürdőépítésénél szenvedett nagyobb veszteségére és a fogatosított felülepítésekre nézve némi kárterítést kért. A közgyűlés a felülepítési költségek megtérítését — csakis méltányosság szempontjából — megszavazta, sőt az építési határidő be nem tartásáért Weinbergerrel szemben követelésben álló 140 forint bírságot is elengedte. Megelégésre szolgált Stépán Gábor elnök igazgatónak a fürdő rohamos fejlődésére vonatkozó információját. A mult fürdő évad alatt olyan sok ember fürdőött, hogy jövőre egy újabb kut nyitása vált szükségessé. A jövő évre fogatosítandó intézkedések megtételére Stépán Gábor felkérte. Ezen intéz. kedés újabb jele azon teljes bizalomnak és nagy szeretettel párosult mély tiszteletnek, melylyel a részvényesek a fürdő fejlődése érdekében fáradságot s időt nem kímélő elnök iránt viseltek. A tisztujtás után, melynek eredménye az, hogy akik voltak, azok vannak és lesznek, a gyűlés az elnök lelkes életével véget ért.

— **Kéménytűz.** Folyó hó 26-án este 6—7 óra közben a „Csillag“ szállodában egy kémény kigyuladt, de szerencsére idejekorán észrevették és sikerült eloltani. Szerencsére, mert épen abban az időben olyan óriási szélvész dühöngött, hogy ha kiűtött volna a tűz, beláthatatlan szerencsétlen-ség történt volna városunkban.

— **Ésküvő.** Meghívót vettünk, mely tudatja, hogy Klein Etelka kisaszony, Klein Aron leánya f. évi november hó 2-án házasságra lép Berger Lipóttal.

— **Beigatás.** Az új helyi róm. kath. hitközség újonnan kinevezett plébánosát, Kutinszky Géza szentszéki ülnököt, volt kassai tanítóképző tanárt, szép és lélekemelő ünnepek közti itgatták

be. A tágas templomot zsufolásig megtöltötte a város minden rendű és rangu valláskülömbőség nélküli közönsége. Ott volt az egyházkerület papjainak nagyobb része, Matolai Etele alispán, a hatóságok és testületek küldöttségei. A ref. egyházközlöttésége Fejes István esperes, a görög kath. hitközségé Miklós István lelkész, az izr. hitközségé pedig Reichardt Mór hitk. elnök vezetése alatt jelent meg. Az ünnepi mise után Szekevárak Kálmán sárospataki esperes fényes segédlettel végezte a beigtatási szertartást, mire a beigtatottak a templom kulesát szép beszéd kíséretében átadta. Az ünneppszeg az új lelkésznek vallásos és hazafias szelleműl áthatott beszédével végződött. Délután a vármegyeházán banket volt.

— **Autonómiai választás.** A kassai választó kerületben Hodinka Mihály, gróf Andrássy Dénes jószágigazgatója, a homonnai választókerületben pedig Ruby József főgymn. nyugalm. tanár lett megválasztva autonómiai világi képviselőül.

— **Bodnár** Ferenc a helybeli kir. járásbírószághoz Páncsováról áthelyezett kir. albíró, állását f. hó 25-én elfoglalta.

— **Tűz Fekesházán.** F. hó 23-án éjjeli 12 órakor ismeretlen okból kigyuladt a Schevecz Bernát udvarában levő nagy csűr, melyről a lángok átesaptak egy löhere boglyára és az is leégett. A kár meghaladja az 1500 forint.

— **Talált váltó.** Egy 70 firtól kiállított és két aláírással ellátott váltó találtatott a napokban az utcán. Az aláírók a jelzett váltót átvehetik lapunk kiadóhivatalában.

— **Sértésvásár.** Végre-valahára lesz már ismét sertés hetivásár is városunkban. Ugyanis a huzamosabb ideig fennállott hatósági zárlat városunk területére végleg feloldatott és így már a legközelebbi hetivásárra is szabad a sertéseket felhajtani és forgalomba hozni.

— **Tehénlopás.** Megjárta a kis-zalaeszkai tanító Csudáki András. Folyó hó 24-én virradóra az istállóból ismeretlen tettesek ellopták tehénét. A furgangos tolvajok előbb az ottani koresmárosnál és kerékgyártónál tettek kísérletet, de miután itt eredménytelenül jártak, tértek be a szegény tanítóhoz.

— **Vármegyei bizottsági tagok választása.** A mult hét folyamán a vármegyében megéjtett megyebizottsági tagválasztások a következő eredménnyel végződtek. Megválasztottak: A berettői vál. kerületben: Dutkay István, Altman Lajos. A toke-terebeesi ker.: dr. Marikovszky Pál. A tocsvai ker.: Dr. Plathy Zsigmond. A szécs-polyánka ker. Polyánszky Gyula. A mádi ker.: Pintér István. A színyéri ker.: Dr. Szmracsányi Béla. A nátafalvai ker.: Zombori János, Dr. Pogány Gerő. A perbenyiki ker.: Kántia Vilmos.

— **A levelezőlap megdrágítása.** A levelezőlap árának öt fillérré fölemelése ellen nemcsak a sajtó foglalt állást, de szakkörökben is roszalják a megdrágítás szándékát, mely abban az esetben is, ha a levelező lapok forgalma nem csökkenne, csak 150,000 forintnyi több bevételt eredményezne. Legutóbb Hermann Manó dr. tanár, a levelezőlap feltalálója és az osztrák-magyar monarchiában meghonosítója szintén felemelte szavát e terv ellen és kifejezte nézeteit. A többek közt azt mondja a levelezőlapok apja, hogy a levelezőlap általános népszerűlvé vált, a ki hozzá nyul, a népet támogatja meg.

— **Katolikus autonómia.** A katolikus autonómiai kongresszusra vonatkozólag a székesfővárosi lapok azt írják, hogy arra a meghívókat nov. 11-ik nappalra küldik széjjel. A kongresszus egybehívása azonban még nem jelenti azt, hogy egybegyűlendő képviselők az autonómia nagyfőntosságu kérdésében eredményesen fognak munkálkodni. A helyzet ugyanis ma az, hogy az eddig megválasztott mintegy 125 világi képviselő között alig van 20 szabadelyüparti, a többi pedig mintegy 25 nemzeti és Ugronpartit leszámítva tisztára néppárti. Ha tekintetbe vesszük azt a körülményt, hogy az egyházi képviselők közül a legnagyobbbrész ugyancsak a néppártal rokonszenvez, akkor kétségtelennek látszik, hogy az autonómia kérdésében ezuttal sem fogunk egy lépéssel sem előbbre juthatni, mert a kormány egyes kérdésekben semmiképen sem fog engedni. Végtelenül sajnálatos a dologban legfőképpen az, hogy az autonómia nélkül ma a kongrua ügye sem rendezhető. A kongrua-bizottságot ugyan még e napok

ban ki fogják egészíteni, mert az összeírások már csaknem az egész országból felterjesztettek, de a bizottság tanácskozásai egyenesen az autonómiai kongresszus megtartásától függenek. Ha a néppárt kapacitálható lesz abban az irányban, hogy az egyház mellett az állami érdekeket is szem előtt tartja, akkor meg van a remény arra, hogy el lehessen érni valamelyes eredményt.

— **A monoki róm. kath. templom** 3500 frt költségben megállapított renoverálása közeledik a befejezéshez. F. hó 31-én lesz a felszentelési ünnepe. Nem hiába van itt Magyarország legbökebb jótéveinek: Andrássy Dénes grófnak a birtoka és ősi fészke; de meg is látszik a templomán is a kegyúr szívéből sugalló bökezúsége.

— **Kinevezések.** Gerstner István s. a. új helyi m. kir. dohánygyári osztályvezető a zágrábi kir. dohánygyárhoz aligazgatóvá lett kinevezve. — A sátoralja-új helyi m. kir. pénzügyigazgatóság ifj. Kelemen Kálmán a homonnai kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokjelöltté nevezte ki.

— **Ésküvő.** F. hó 23-án délelött 11 órakor esküdött örök hűséget az új helyi anyakönyvi hivatalban és ev. ref. templomban Bernáth Aladár vármegyei V. öd aljegyző Meczner Sarolta kisaszonynak, Meczner Béla nagybirtokos szép és müvelt leányának.

— **Jellemző állapotok.** Egyik újdonságunkban közöljük, hogy a megye több helyén a napokban megyei bizottsági tagokat választottak, a mikor megválasztottak olyanok is, a kik még jóformán meg sem melegedtek a megyében és így természetes, arra, hogy megyei bizottsági tagjai legyenek, semmi érdemet sem szereztek. Az ilyen megválasztottak ugyan nem igen tehetnek arról, hogy „a nép bizalma bennük összpontosult“, de azt hisszük, hogy az irányadó és a megyei ügyekben évek hosszu sora óta eredményesen működő férfiak sokkal helyesebben tették volna, ha az őrésedésben volt bizottsági tagsági állásokra olyan férfiakat választottak volna, a kik már hosszabb idő óta laknak a megyében és a viszonyokkal ismerősebbek. Végre is ilyen érdemes egyének még találkoznak a megyében.

— **A zempléni vármegyei községi és körjegyzők egylete** f. hó 20-án Sárospatakon gyűlést tartott, mely alkalommal a tisztujtás is megéjtetett. Elnök lett: Fodor Jenő, alelnök: Kolonay Tamás, főjegyző: Hubay Kálmán, pénztárnok: Rác János, II-od jegyző: Jászay Pál, vál. tagok: Kudász Kálmán, Marikovszky Bertalan, Argyellán Miklós, Vischán József, Benyovszky Ernő, Füzesséry Gyula, Kula István, Zaborovszky Kornél, Dely Endre és Metyely János.

Szerkesztői posta.

Gál György (Győr.) Beküldött költeményét — daczára, hogy az igen jó és gondos dolgozat — nem közölhetjük elvből. Ha prózával tesz kísérletet — amire únt képesnek tartjuk — igen szivesen nyitjuk meg lapunk terét.

B. A. (Bpest.) A beküldött helyreigazítás közlését teljesen feleslegesnek tartjuk. Végre is a sajtóhíba egy olyan szükséges rosz valami, a mit tiálni kell mindenkinek.

Dr. K. J. (Varamó.) Az ígért cikket várjuk.

G. S. (Kassa.) Szivesen látjuk a kaszárnya falai közül is.

B. K. (Helyben.) Azt tanulja meg, hogy addig van valakire szükség, míg az érdeke kívánja. Ha ez kielégítést nyer, meg sem látják az illetőt. Éppen így tett az a helybeli „nagyságos“ ur is akinek külföldben 1.

Titos munkatársnő. (Helyben.) Sokáig nélkülöz. zük szellemes sorait.

Felelős szerkesztő: **Gál Vilmos.**
Kiadó-tulajdonos: **Laudesman B.**

Nyilt-tér.

Ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Ispán,

segédtiszt vagy raktárnok január elsejétől ajánlkozok egy izr. vallásu nőtlen férfi, kinek szakképzettsége, jó bizonyítványa rendelkezésre áll, a magyar, német s tót nyelvben és írásban tökéletes jártas. ki jelenleg nagyobb gazdaságban hosszabb ideig alkalmazva van. Czim a kiadóhivatalban.

6548 P.

1897. szám.

Árverési hirdmény.

A nagymihályi kir. járásbíróság az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy Freistadt L. és társa, Róth Lajos és Preusz Henrik javára Edelstein Henrik ellen 1600 frt tőke, ennek 1897 évi okt. hó 1 napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 188 frt 14 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési és illetve biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1788 frtra becsült különféle minőségű férfi ruha szövetekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 6548/97 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Gleich Mihály szállító nagymihályi lakásánál leendő eszközlésére **1897-ik év nov. hó 2-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1882. évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Kelt Nagy-Mihályon, 1897 évi okt. hó 23-án.

Roskovics János
kir. járásbíró.

2864 szám.

1897

Árverési hirdmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi hogy a sztrópkói kir. járásbírósnak 1897 évi 1905/97 sz. végzése folytán **Dr. Glück József** ügyvéd által képviselt Bártfai hitelbank részvénytársaság felperes részére Neuman Mendel alperes ellen 75 frt követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 530 frtra becsült szarvasmarha lefoglaltatott. Ezen árverés leendő megtartása határidőül **1897 évi november hó 8 napján délelőtti 11 órája** kitzetnek, a mikor a bíróság lefoglalt ingóságok F. Sztrópkóan a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alól is elfognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelöléseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár föllegőre fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számított.

Kelt Sztrópkón 1897 évi okt. hó 14 napján.

Wittenberger Arthur,
kiküldött bírósági végrehajtó.

435 vh.

1897

Árverési hirdmény.

Alólírott kir. bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz 121 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy **Rézler György, mint özv. gróf Szatáray Istvánné eszdtömeggondnoka felperesnek néhai gróf Szatáray István örökösei** alperesek ellen a nagymihályi kir. járásbíróság 5507/96 p. sz. kiküldő végzése folytán lefoglalt 100 drb. egyenként 100 frt névértékű 38301-től 38400-ig terjedő számokkal ellátott urikány szilvölgyi magyar közszékhely részvénytársasági részvény, az 1892 évi augusztus hó 1-től esedékes szelvényekkel együtt nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 6538/97 p. sz. kiküldő végzés folytán a nagymihályi m. kir. adóhivatal helyiségében leendő eszközlésére 1897 évi november hó 11-ik napjának d. v. 3 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett értékpapírok ezen árverésen, az 1881 évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek érteken alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő értékpapírok vételára az 1881 évi LX. t. cz 108 §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt N. Mihályon 1897-ik évi okt. hó 26. napján

Gál Vilmos,
kir. bír. végrehajtó.

**ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR
RÉSZVÉNY-TARSULAT BUDAPESTEN.**

GÖZCSÉPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,

mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes
gazdasági gépeket gyártja.** 11

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágosítással szívesen szolgálunk díjmentesen. Minden hozzánk intézett kérdézősködére készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Felsőmagyarország vezérképviselője:

KLEIN MIKSA

Nagy-Mihályon Barnai-szálloda 2. szám.

KIMUTATÁSA

a málczai fürdő 1897. évi vagyoni állapotáról.

Bevétel		Kiadás	
Részvényből	1644 frt 20 kr	I. Beépítkezésre	5074 frt — kr
Kölesönből	2939 frt 40 kr	II. Személyzetnek, napszám, fa és apróbb kiad.	577 frt 62 kr
A fürdővíz bevételéből	1121 frt 90 kr	Összesen	5651 frt 62 kr
Összes bevétel	5705 frt 50 kr	Egyenleg pénzt. maradv.	53 frt 88 kr
		Összesen	5705 frt 50 kr

VAGYONI ÁLLAPOT.

		TEHER.	
Beruházás értéke	6925 frt 15 kr	Takarékpénztárnak	2600 frt — kr
Részvény követelés	3336 frt — kr	Laufer Ignác építésznek	667 frt 60 kr
Összes vagyon	10261 frt 15 kr	Weinberger Zsigmond vállalkozónak	183 frt 33 kr
		Összesen	3450 frt 93 kr

Tiszta vagyon: 6810 frt.

Kelt Málczán, 1897. október hó 24-én

Dutkay István,
pénztárnok.

Felülvizsgálta:
Dr. Roth Mihály.

Stépn Gábor,
fürdő-igazgató.

Weinberger Bencze

Varrógépgyári ügynök és elektro-technikus

NAGY-MIHÁLY, főutcza, Glück Salamon-fele házban.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy előnyös összeköttetésemnél fogva képes vagyok a legjutányosabb árak mellett, valamint szakképzettségem folytán a legkitünőbb

→ **VARRÓGÉPEKET** ←

hat évi jótállás mellett, havi részletfizetésre is eladni.

Varrógép javítások a legrövidebb idő alatt teljesítetnek.

Házi sürgönyök, telefonok és kerékpárok javítását, bevezetését és kezelését jutányos árak mellett, szakszerű kivitelben eszközölöm.

Bármilyen kerékpár alkatrészek kitünő minőségben beszerezhetők.

Szakszerű kiszolgáltatól biztosítva, vagyok kitünő tisztelettel

Weinberger Bencze.

GLÜCK MÓR N.-MIHÁLY.

Ajánlja az

EPERJESI NÉPBANK KÁLYHAGYÁR

tiszta fehér, barna, zöld, chamois, majolika, stb. színű csiszolt

CSERÉPKÁLYHÁIT

valamint díszes **kandalló, kandallós kályhák és takaréktűzhelyeit** melyek ez iparágban elsőrangú helyet foglalnak el és számos kiténtetésben részesültek.

Jutányos árak mellett a legszolidabb kivitel biztosítatik.

A kályhák felállítását a gyár kipróbált, szakavatott állítói végzik. Egész épületek kályhaberendezését tetemes árengedménnyel vállalom el.

— **Mintakályhák raktáromban megtekinthetők.** —

Portland és Román Cement

jutányos árban nálam kapható.

Hirdetések

olcsón felvételnek a kiadóhivatalban.

